

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD KOŠICE

Hlavná 25, 040 01 Košice

Úrad Košického samosprávneho kraja	
PODAVEĽNA	
Evidenčné číslo:	36/164
Dátum:	30-11-2017
2541	
Výstavuje:	

Váš list: 20.10. 2017

Naša značka: KPUKE-2017/22865-3/91333/LB

Vybavuje: Mgr. Z. Labudová, PhD., č. tel.: 055/24 55 827

podateľňa tel. č. 055/24 55 111, podatelna.ke@pamiatky.gov.sk

Košice, dňa: 20. 11. 2017

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „správny orgán“), ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vydáva podľa § 32 odseku 2 pamiatkového zákona toto

rozhodnutie:

zámer obnovy, predpokladaný v žiadosti vlastníka objektu: Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice, podaný na správny orgán dňa 20.10. 2017 o posúdenie zámeru obnovy časti národnej kultúrnej pamiatky **Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice – Divízna budova**, evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 1151/1 (ďalej len „kultúrna pamiatka“), parcelné číslo 4, katastrálne územie: Košice - Letná, podľa listu vlastníctva č. 13182, nachádzajúcej sa na území Mestskej pamiatkovej rezervácie Košice, **v rozsahu:**

- obnova okenných výplní na severnej dvorovej a južnej uličnej fasáde južného krídla budovy býv. Divízie, užívanej Východoslovenským múzeom,

je prípustný

z hľadiska záujmov, chránených pamiatkovým zákonom, a pre prípravu a vykonanie obnovy podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona správny orgán

určuje tieto podmienky:

1. Je prípustná len výmena tých okenných výplní, resp. ich častí, ktoré sú nadmerne a nezvratne poškodené. Poškodenie okenných výplní v rozsahu vlastníkom predloženého zámeru bude detailne špecifikované na základe kvalifikovaného posúdenia stavu výplní **v prípravnej dokumentácii obnovy**, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona. Pôjde len o **doplnenie resp. rozšírenie prípravnej dokumentácie obnovy výplní o južné krídlo budovy** (výplne uličnej a dvorovej fasády južného krídla budovy) nakoľko pre ostatné výplne na ostatných krídlach (východnom, západnom, severnom) budovy bola už v minulosti prípravná dokumentácia spracovaná a správny orgán sa ku nej v minulosti vyjadril.
2. Vlastník zabezpečí spracovanie doplnenia **prípravnej dokumentácie obnovy**, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona, pozostávajúceho z:
  - a) písomného posúdenia súčasného stavu pôvodných okenných výplní južného krídla budovy (na dvorovej severnej fasáde a uličnej južnej fasáde) odborne spôsobilým reštaurátorom –

špecialistom na drevo, ktoré preukáže súčasný stav okenných výplní individuálne, zhodnotí možnosti ich zachovania, výmeny jednotlivých častí alebo nevyhnutnosti vyhotovenia nových kópíí;

- b) inventarizácie autentických secesných okenných výplní a presného zamerania pôvodných okenných výplní – tých typov, ktoré ešte predtým neboli zamerané (teda najmä atypy z doby výstavby, vyskytujúce sa iba na južnom krídle), vrátane detailov členenia, profilov, prvkov kovania, zatváracích mechanizmov, obloženia ostení a pod., spolu s fotografickou dokumentáciou súčasného stavu;
- c) návrhu ochrany a obnovy existujúcich okenných výplní, spôsobu ich ošetrovania a možnosti ich technického zabezpečenia (napr. vloženie dvojskla, tesnení, doplnenia poškodených častí a pod.).

Prípravnú dokumentáciu vlastník predloží správnemu orgánu podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona, ktorý s ohľadom na nové skutočnosti spresní ďalší postup obnovy v záväznom stanovisku ku prípravnej dokumentácii obnovy. Správny orgán bude zároveň postupovať analogicky ako pri doterajších vyjadreniach, týkajúcich sa obnovy či výmeny okenných a dverných výplní na ostatnej časti budovy bývalej Divízie užívanej vlastníkom - Košickým samosprávnym krajom. Sú to o. i.: rozhodnutie ku zámeru obnovy značky KPUKE-2016/486-2/10964/LB, právoplatné dňa 9. 3.2016 ku obnove okenných výplní na východnej uličnej fasáde Divíznej budovy a na vnútorných fasádach západného, severného a východného krídla a záväzné stanovisko ku prípravnej dokumentácii obnovy značky KPUKE-2016/15253-2/59493/LB zo dňa 3.8.2016, rozhodnutie ku zámeru obnovy okenných výplní na západnej fasáde značky KPUKE-2015/8711-2/30118/LB, právoplatné dňa 29. 5. 2015 a záväzné stanovisko ku prípravnej dokumentácii obnovy týchto výplní zn. KPUKE-2015/18984-2/69337/LB zo dňa 8.10.2015, rozhodnutie ku zámeru obnovy okenných a dverných výplní tzv. generálskej sály značky KPUKE-2015/8861-2/30119/LB, právoplatné dňa 29. 5. 2015 a záväzné stanoviská ku prípravnej dokumentácii ich obnovy značky KPUKE-2015/18985-2/68928/LB zo dňa 7.10.2015.

- 3. Pri nárokoch na výmenu, resp. zachovanie okenných výplní bude správny orgán zohľadňovať aj funkčnú náplň priestorov, a najmä to, či ide o kancelárie alebo o výstavné priestory s vyššími nárokmi na tepelnú pohodu, alebo ide o komunikačné chodbové či schodiskové traky, prípadne archívy a technické miestnosti.
- 4. Vlastník zabezpečí, aby obnova, resp. výmena okenných výplní bola skordinovaná s plánovanou obnovou dvorových fasád Divíznej budovy, ku ktorej sa správny orgán vyjadril rozhodnutím značky KPUKE-2017/20832-4/85464/LB, právoplatným dňa 23.11.2017.
- 5. Vlastník v predstihu minimálne 8 pracovných dní oznámi písomne (je možné aj e-mailom) správnemu orgánu začiatok obnovy, a tiež predpokladaný koniec obnovy, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.
- 6. Každú závažnú zmenu a zmenu oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia vopred prerokovať a predložiť na posúdenie správnemu orgánu, podľa § 32 odseku 11 pamiatkového zákona.
- 7. Štátny dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu v zmysle § 32 odseku 13 pamiatkového zákona bude vykonávať zamestnanec správneho orgánu.

Rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie:

Vlastník: Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 1, Košice, požiadal dňa 20.10. 2017 správny orgán o rozhodnutie o zámere obnovy časti národnej kultúrnej pamiatky: býv. Divíznej budovy v Košiciach, a to v rozsahu obnovy okenných výplní na severnej dvorovej fasáde, na južnej uličnej fasáde a na časti východnej uličnej fasády v časti budovy, užívanej Východoslovenským múzeom v Košiciach. Zámer upravil následne počas prerokovania zámeru

dňa 20.11. 2017 v písomnom zázname značky KPUKE-2017/22865-2/91331/LB, kde rozsah zámeru obnovy upravil zástupca vlastníka takto: pôjde o obnovu a výmenu okenných výplní južného krídla budovy, a to v rozsahu južnej uličnej a severnej dvorovej fasády. Rozsah zástupca vlastníka upravil najmä kvôli tomu, že v minulosti sa už správny orgán vyjadril ku obnove výplní na ostatných fasádach tejto štvorkrídlovej budovy.

Správny orgán z výkonu svojej činnosti pozná stav okenných výplní predmetnej časti budovy bývalej Divízie. Na predmetných častiach budovy ide rovnako ako na ostatných častiach fasád v drvinej väčšine o pôvodné okenné výplne z rokov výstavby budovy (1906 – 1908) v secesno – historizujúcom štýle, ktoré nadväzujú najmä na eklectické typy dvojitého okenných výplní v tvare „T“, no ťažiskové a architektonicky výraznejšie akcentované okenné výplne sú tiež viackrídlové (okenné výplne schodísk, nároží, rizalitov a pod.).

Správny orgán pripustil zámer obnovy v navrhovanom rozsahu obnovy výplní dvorových a uličných fasád a určil podmienky ku ich obnove vo výroku tohto rozhodnutia. Správny orgán sa v minulosti vyjadroval ku zámeru obnovy výplní na ostatných fasádach, a pretože budova tvorí architektonicky a štýlovo jeden celok, preto aj v tomto prípade aktuálne navrhovanej výmeny, resp. obnovy okenných výplní bude správny orgán postupovať analogicky v záujme zachovania ucelenosti exteriérového vzhľadu budovy. Sú to o. i. vyjadrenia: rozhodnutie ku zámeru obnovy značky KPUKE-2016/486-2/10964/LB, právoplatné dňa 9. 3.2016 ku obnove okenných výplní na východnej uličnej fasáde Divíznej budovy a na vnútorných fasádach západného, severného a východného krídla a záväzné stanovisko ku prípravnej dokumentácii obnovy značky KPUKE-2016/15253-2/59493/LB zo dňa 3.8.2016, rozhodnutie ku zámeru obnovy okenných výplní na západnej fasáde značky KPUKE-2015/8711-2/30118/LB, právoplatné dňa 29. 5. 2015 a záväzné stanovisko ku prípravnej dokumentácii obnovy ku nim KPUKE-2015/18984-2/69337/LB zo dňa 8.10.2015, rozhodnutie ku zámeru obnovy okenných a dverných výplní tzv. generálskej sály značky KPUKE-2015/8861-2/30119/LB, právoplatné dňa 29. 5. 2015 a záväzné stanoviská ku prípravnej dokumentácii obnovy značky KPUKE-2015/18985-2/68928/LB zo dňa 7.10.2015.

Vzhľadom na predložený rozsah zámeru obnovy nie je možné kvalifikovať stav okenných výplní bez príslušného odborného posúdenia, ktoré sa má podrobne venovať aktuálnemu stavu súčasných dodnes zachovaných výplní. Z hľadiska pamiatkovej ochrany objektu ide o **autentické okenné výplne z čias výstavby budovy, ktoré majú hodnotu originálu**. Tieto sú významnou súčasťou jej pamiatkových hodnôt a prezentujú a dokladajú najmä umelecko-remeselné pamiatkové hodnoty budovy. Vzhľadom na túto skutočnosť správny orgán určuje ako základný predpoklad obnovy zachovanie hmotnej podstaty okenných výplní, no zohľadňuje pritom aj potreby vlastníka a nájomcu pre užívanie budovy v primeranom tepelnom režime.

Správny orgán určil ako základnú podmienku prípravy obnovy spracovanie prípravnej dokumentácie obnovy ako doplnenie a rozšírenie už jestvujúcej prípravnej dokumentácie obnovy výplní ku ostatným fasádam budovy. Aj táto bude obsahovať posúdenie súčasného stavu okenných výplní po jednotlivých typoch a ich detailnú inventarizáciu, vrátane grafického zamerania jednotlivých typov výplní, ich slovného popisu a zhodnotenia z hľadiska kvality a užívateľnosti pôvodných výplní – tak, ako sa pripravovala obnova okenných výplní na predchádzajúcich častiach tejto budovy. Na základe vyhodnotenia aktuálneho stavu výplní v prípravnej dokumentácii obnovy, ktorú predloží vlastníak správnomu orgánu, správny orgán v záväznom stanovisku k dokumentácii detailnejšie určí, v akom rozsahu a za akých podmienok sú akceptovateľné výmeny výplní, resp. ich častí. Správny orgán pritom zohľadňuje aj funkčnú náplň priestorov, najmä to, či ide o kancelárske alebo výstavné priestory s vyššími nárokmi na tepelnú pohodu, alebo ide o priechodové chodbové trakty či schodiská, technické miestnosti, depozitáre, archívy, ktoré nie sú primárne určené na dlhší denný pobyt. Správny orgán požaduje, aby vlastníak prípravnú dokumentáciu obnovy predložil odsúhlasenie. Správny orgán v záväznom stanovisku ku tejto prípravnej dokumentácii obnovy určí s ohľadom na nové skutočnosti ďalší postup obnovy.

Okenné a dverné výplne sú výrazným prvkom uličných a dvorových fasád reprezentatívnej budovy pre teritoriálne veliteľstvo armádneho zboru (Korpskomando). Návrhy na „palác

vojenského veliteľstva“ (a hadtestparancsnoksági palota) vypracoval József Kauser (1848 – 1919), budapeštiansky architekt. Budovu realizovali podľa upravených projektov v rokoch 1906 – 1908. Vykonať projekty zhotovil hlavný mestský inžinier Adolf Soukup (1837 – 1911), stavbu realizovala košická firma bratov Jakabovcov.

Správny orgán pri svojej úvahe vychádzal najmä z ustanovenia § 27 pamiatkového zákona, v ktorom sa uvádza: „Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činnosti a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu“.

Správny orgán pri svojej úvahe postupoval v súlade s koncepciou Zásad ochrany pamiatkovej rezervácie, spracovaných podľa § 29 odseku 2 a 3 pamiatkového zákona, ktoré sú dokumentom na vykonávanie základnej ochrany pamiatkového územia, účinných od 01.09.2005, o ktorých vydalo Mestské zastupiteľstvo v Košiciach uznesenie č. 885 zo dňa 27.10.2005, ktoré sú uverejnené na webovej stránke mesta Košice: www.kosice.sk, v sekcii: Samospráva > Základné dokumenty mesta > Strategické dokumenty > Zásady ochrany pamiatkovej rezervácie a uznesenie MZ v Košiciach č. 885 zo dňa 27. októbra 2005. Tento dokument je k dispozícii aj v rozšírenej alternatíve, doplnenej podrobnými vysvetlivkami, umiestnený na tej istej stránke v sekcii: História > Mestská pamiatková rezervácia > .

Správny orgán vychádzal aj z medzinárodných dokumentov, ku ktorým sa Slovenská republika oficiálne prihlásila, najmä zo znenia Medzinárodnej charty pre záchranu historických miest ICOMOS, Washington 1987, ktorá v kapitole Princípy a ciele, v odseku 2. uvádza: „Hodnoty, ktoré je potrebné zachovať, sú - historický charakter mesta a súbor materiálnych a duchovných prvkov, ktoré predstavujú ich obraz“, najmä: písmeno c) „forma a vzhľad budov (interiér a exteriér) tak, ako sú definované svojou štruktúrou, objemom, štýlom, mierkou, materiálmi, farbou a výzdobou“.

V zmysle ustanovenia § 32 odseku 4 pamiatkového zákona správny orgán preskúmal predložený zámer obnovy, a keďže nezistil dôvody, pre ktoré by odoprel udelenie súhlasu, z hľadiska ochrany pamiatkového fondu pripustil zámer obnovy kultúrnej pamiatky v uvedenom rozsahu a pre zabezpečenie jej ochrany stanovil podmienky a uložil i určité povinnosti vlastníkovi, špecifikované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ktoré je povinný splniť.

Toto rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti **neoprávňuje** vlastníka k zabezpečeniu stavebného povolenia alebo splneniu ohlasovacej povinnosti na príslušnom stavebnom úrade podľa § 32 odseku 12 pamiatkového zákona, pretože správny orgán požaduje predloženie prípravnej dokumentácie obnovy.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice, na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v Bratislave. Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Kristína Markušová
riaditeľka
Krajský pamiatkový úrad Košice

Rozhodnutie sa doručuje :

1. Úrad košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice,

Na vedomie:

2. Mesto Košice – stavebný úrad, Pracovisko Košice - Staré mesto, Hviezdoslavova 7, 040 34 Košice
3. Krajský pamiatkový úrad v Košiciach, na založenie do spisu

KRAJSKÝ
PAMIATKOVÝ ÚRAD
KOŠICE

Úrad Košického samosprávneho kraja
PRÍJEMNÝ LIST
Evidenčné číslo: 28328
Dátum: 30-08-2018
Číslo spisu: 6398
Prílohy/úlohy: Vyšetrovanie:

váš list zo dňa 14.08.2018

číslo konania: KPUKE-2018/16601-3/67421/LB

vybavuje / kontakt: Mgr. Z. Labudová, PhD. / 055-2455111 / podatelna.ke@pamiatky.gov.sk

Košice, 22.08.2018

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „dotknutý orgán“), uplatňujúci záujmy, chránené osobitnými predpismi podľa § 11 odseku 2 písmena d) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), ktorý je vecne príslušným dotknutým orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným dotknutým orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu, na žiadosť vlastníka: Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice, zastúpeného správcou: Východoslovenským múzeom v Košiciach, Námestie Maratónu mieru 2, 040 01 Košice, podanej dňa 14.08.2018 na dotknutý orgán o súhlas k prípravnej dokumentácii obnovy časti nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky **Námestie Maratónu mieru č. 1 – Divízna budova, Košice**, evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu ako: „budova administratívna“ pod č. 1151/1 (ďalej len „kultúrna pamiatka“), okres: Košice I, obec: Košice - Staré Mesto, katastrálne územie: Letná, parcelné číslo 4, súpisné číslo: 68, podľa listu vlastníctva č. 13812, nachádzajúcej sa na území Mestskej pamiatkovej rezervácie v Košice (ďalej len „MPR Košice“), na základe súčasného stupňa poznania kultúrno-historických hodnôt vydáva podľa § 32 odseku 10 a v súlade s § 32 odsekom 12 pamiatkového zákona pre konanie stavebného úradu toto

záväzné stanovisko,

ktorým **súhlasí** s prípravou dokumentáciou: „*Východoslovenské múzeum v Košiciach – Divízna budova, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice. Reštaurátorský posudok. Prípravná dokumentácia obnovy okenných výplní južnej a východnej fasády*“, spracovanej Mgr. art. Martinom Kukurom, reštaurátorom, členom Komory reštaurátorov s číslom osvedčenia *KR 201*S6,S2 spracovanou v júni 2018, v rozsahu:

1. Základné identifikačné údaje o predmete reštaurátorského posudku
2. Charakteristika reštaurátorského posudku
3. Umelecko-historický popis a vyhodnotenie
4. Základné názvoslovie, členenie, delenie a charakteristika okenných prvkov
5. Obhliadkový výskum + Grafické zaznačenie jednotlivých typov okien v pôdorysoch objektu
6. Sondážny výskum
7. Vyhodnotenie výsledkov výskumu
8. Návrh postupu a technológie obnovy
9. Prílohy: rozhodnutie KPÚ,

a pre vykonanie predpokladaných prác na obnove časti kultúrnej pamiatky okenných výplní na južnom a časti východného krídla podľa tejto dokumentácie dotknutý orgán podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona určuje tieto **požiadavky**:

Košice, 22.08.2018

1. Obnova okenných výplní južného a východného krídla budovy Divízie, ktorá je v správe Východoslovenského múzea v Košiciach, bude pozostávať z kombinácie pracovných postupov: výmena určenej časti okenných výplní a zachovanie a umelecko-remeselná obnova určenej časti výplní, definovaných v tomto záväznom stanovisku podľa značenia typov a čísel konkrétnych výplní, prevzatého z predloženej prípravnej dokumentácie obnovy, kde sú určené základné typy výplní od VDK 01 až po VDK 19 (spolu je tu 19 druhov výplní).
2. Pri obnove okenných výplní, určených na výmenu za nové, pôjde o dôsledné a presné rekonštrukčné kópie - nie náznakové, pričom bude dodržaná typológia dvojitéch výplní s dreveným ostením (tzv. kastlové), pôvodné rozmery, proporcie a šírky okenných rámov (podľa zameraní definovaných posudkom), ich historizujúci tvar, členenie, materiál z mäkkého dreva, profilácia, typ a vzhľad kovania závesov, spôsob otvárania, zabezpečenia západkami a spôsob osadenia do ostení – podľa odporúčení v prípravnej dokumentácii obnovy.
3. Pri obnove výplní, určených na repasáciu, pôjde o umelecko-remeselnú obnovu, vykonanú spôsobilým reštaurátorom – špecialistom na drevo, alebo umeleckým remeselníkom so skúsenosťami s obnovou drevených historických konštrukcií. Pri obnove je nutné dodržať príslušné postupy umelecko-remeselnej obnovy, popísanej v prípravnej dokumentácii obnovy, časť „Návrh postupu a technológie obnovy“.
4. Všetky zachované vnútorné obloženia parapetov a ostení výplní, označené ako obloženia typu A, B, C, zachovať na mieste a odborne umelecko-remeselne obnoviť, a to aj tam, kde sa budú osadzovať nové okenné výplne. Podľa možnosti eliminovať nevhodné sekundárne technické zásahy do týchto obložení.
5. Každý okenný otvor, kde bude osadzovaná nová výplň, zhotoviteľ individuálne premera. Nové výplne budú prispôsobené jestvujúcim otvorom. Nie je možné ich zväčšovať alebo zmenšovať. Výplň zapustiť do ostenia tak, aby sa šírka viditeľnej časti rámu zhodovala s pôvodným riešením a viditeľnou časťou rámu.
6. Ostenia a vysprávky okenných výplní je nutné obnoviť v pôvodnej kvalite, rozsahu a tvare klasickými materiálmi (murovacia malta, omietky, z interiéru hladký omietkový povrch).
7. Nové okenné výplne budú zhotovené v dvoch základných typoch: a) ako dvojité, s okennou výplňou s dvojsklom na vnútorných krídlach na interiérovej strane alebo ako b) ako dvojité s jednoduchými sklami na oboch krídlach – vonkajších aj vnútorných.
8. V prípade nových okenných drevených kópií doplniť vybrané kovania (kľučky, olivy a pololivy, obrtlíky, dorazníky, zarážky, okenné závesy) s maximálnym priblížením sa pôvodnej forme, materiálom a povrchovej úprave (mosadná patinovaná úprava), alebo pri vymieňaných častiach znovu použiť vybrané pôvodné kovania. Nevychádzať pri ich výbere z už vymenených nových okenných výplní na budove.
9. Pri obnove okenných výplní na fasádach je nutné preveriť funkčnosť oplechovania parapetov a zároveň zrealizovať obnovu v prípade ich poškodenia. Parapety budú zhotovené ako klasické ohýbané a nitované klampiarske konštrukcie, zhotovené z medeného alebo pozinkovaného plechu. Na suterénnych otvoroch nerealizovať oplechovanie (kde pôvodne nebolo).
10. Zachované pôvodné mreže okenných otvorov je vhodné obnoviť po očistení náterom v príslušnej zelenej farebnosti a vhodné je odstránenie všetkých sekundárnych mreží z okenných výplní.
11. Zhotoviteľ prác na obnove (výmene) nových okenných výplní sa preukáže referenciami z kvalitného umelecko-remeselného zhotovenia kópií (nie replík) historických okenných výplní. Pred začatím obnovy zhotoví jednu referenčnú vzorku dvojitej výplne s vonkajším jednoduchým zasklením krídiel a vnútornými krídlami s dvojsklom. Ku ich posúdeniu bude prizvaný zástupca dotknutého orgánu. O tejto skutočnosti spíše osobitný záznam zo štátneho dohľadu.

12. Zhotoviteľ prác na repasácii určených okenných výplní a obložení ostení zrealizuje jednu vzorku ich umelecko-remeselnej obnovy. Ku ich posúdeniu bude prizvaný zástupca dotknutého orgánu. O tejto skutočnosti spíše osobitný záznam zo štátneho dohľadu.
13. Farebnosť okenných výplní bude z exteriérovej strany zelená, v odtieni, určenom prípravnou dokumentáciou obnovy, a z interiérovej strany bude lomená biela, resp. slonovinová, týka sa to aj obnovovaných repasovaných aj nových výplní.
14. Rozsah výplní na zachovanie - umelecko-remeselnú obnovu (repasáciu) je určený takto (označenie výplní je popísané v zmysle predloženej prípravnej dokumentácie obnovy): - typ VDK 01 – 1 kus (VDK 01.3)
  - typ VDK 02 – 1 kus (VDK 02.14)
  - typ VDK 03 – 1 kus (VDK 03.3)
  - typ VDK 04 – 2 kusy (VDK 04.1, VDK 04.2)
  - typ VDK 05 - 2 kusy (VDK 05.1, VDK 05.2)
  - typ VDK 06 – 2 kusy (1 v páre, VDK 06.1)
  - typ VDK 07 – 4 kusy (VDK 07.1, VDK 07.2, VDK 07.3, VDK 07.4), je možná prípadná výmena vonkajších okenných krídel v prípade ich nadmerného poškodenia
  - typ VDK 08 - 2 kusy (VDK 08.1, VDK 08.11)
  - typ VDK 09 - 1 kus (VDK 09.1)
  - typ VDK 10 - 2 kusy (VDK 10. 1, VDK 10.2)
  - typ VDK 11 - 4 kusy (VDK 11.12, VDK 11.25, VDK 11.28, VDK 11.29)
  - typ VDK 12 – 1 kus (VDK 12.3)
  - typ VDK 13 – 1 kus (VDK 13.1)
  - typ VDK 14 – 4 kusy (VDK 14.1, VDK 14.2, VDK 14.3, VDK 14.4), je možná prípadná výmena vonkajších okenných krídel v prípade ich nadmerného poškodenia
  - typ VDK 15 – 2 kusy (VDK 15. 1, VDK 15.2)
  - typ VDK 16 – 1 kus (VDK 16.1)
  - typ VDK 17 – 1 kus (VDK 17.1)
  - typ VDK 18 - 2 kusy (VDK 18.2, VDK 18.12)
  - typ VDK 19- 1 kus (VDK 19.1)
15. Pre tienie okenných výplní je možné osadenie medziokenných žalúzií, nepoužívať vertikálne žalúzie. Typ žalúzií v dostatočnom predstihu prerokuje vlastník, resp. správca s dotknutým orgánom.
16. Počas výkonu prác na obnove bude vlastník, resp. správa zvolávať **pravidelné kontrolné dni**. Termín konania kontrolných dní oznámi v dostatočnom predstihu pracovníkovi dotknutého orgánu.
17. Zhotoviteľ prác bude vlastníkom, resp. správcom preukazne oboznámený s týmto vyjadrením dotknutého orgánu, aj s rozhodnutím značky KPUKE-2017/22865-3/91333/LB, právoplatným dňa 15.12.2017 ku zámeru obnovy, ako aj s prípravnou dokumentáciou obnovy, ktorá je podkladom pre toto záväzné stanovisko.
18. Práce na výmene výplní je možné etapizovať po jednotlivých logických celkoch.
19. Každú zmenu tejto prípravnej dokumentácie, jej prípadné doplnenie alebo podrobnejšie rozpracovanie oproti alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je vlastník povinný vopred prerokovať a predložiť na posúdenie dotknutému orgánu.
20. Vlastník alebo správca písomne alebo emailom dotknutému orgánu (podatelna.ke@pamiatky.gov.sk) oznámi začiatok prác i predpokladaný termín ich ukončenia, a to v predstihu minimálne 8 pracovných dní.
21. Každú závažnú zmenu a zmenu oproti alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je vlastník povinný vopred prerokovať a predložiť na posúdenie dotknutému orgánu.

Záväzné stanovisko podľa § 44a pamiatkového zákona po uplynutí troch rokov odo dňa vydania stráca platnosť, ak v tejto lehote nebolo použité na účel, na ktorý je určené.

Dotknutý orgán odôvodňuje vydanie záväzného stanoviska takto:

Vlastník: Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice, zastúpený správcou: Východoslovenským múzeom v Košiciach, Námestie Maratónu mieru 2, 040 01 Košice podal dňa 14.08.2018 na dotknutý orgán žiadosť o súhlas k prípravnej dokumentácii obnovy časti kultúrnej pamiatky Námestie Maratónu mieru č. 1 – Divízna budova, Košice. Predložená je prípravná dokumentácia: „*Východoslovenské múzeum v Košiciach – Divízna budova, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice. Reštaurátorský posudok. Prípravná dokumentácia obnovy okenných výplní južnej a východnej fasády*“, spracovaná Mgr. art. Martinom Kukurom, reštaurátorom, členom Komory reštaurátorov s číslom osvedčenia *KR 201*S6,S2, v júni 2018. Venuje sa návrhu obnovy okenných výplní tej časti budovy Divízie, ktorá je v správe Východoslovenského múzea v Košiciach, teda južného a východného krídla (a to uličných, ako aj dvorových fasád).

Prípravná dokumentácia bola spracovaná a aktuálne predložená na základe rozhodnutia dotknutého orgánu značky KPUKE-2017/22865-3/91333/LB, právoplatného dňa 15.12.2017, a je spracovaná v intenciách tohto rozhodnutia. Prípravná dokumentácia obnovy podrobným spôsobom odborne zhodnotila všetky predmetné výplne, vrátane ich detailov. Definovala 19 základných typov okenných výplní, z toho sú typy VDK 02, VDK 08, VDK 11, VDK 12 a VDK 13 najpočetnejšie - od 10 kusov až po 41 kusov (typ VDK 11). Tiež definovala napr. solitérne kusy, akými sú typy výplní VDK 09, VDK 13, VDK 16, VDK 17, VDK 19. Definovala tiež tri druhy drevených obložení ostení a parapetov z interiérovej strany miestností ako typ A, B, C a priradila ich ku jednotlivým výplňam - teda je presne známy ich rozsah zachovania a umiestnenie v rámci interiéru. Súčasťou dokumentácie je presné grafické zameranie jednotlivých typov výplní v pohľadoch a rezoch, podrobný slovný popis fyzického stavu a materiálu okenných výplní, vrátane tabuliek s položkami: poškodení, novodobých doplnkov, pántov, kovaní, interiérového obloženia a iných vlastností. Časť dokumentácie „Návrh postupu a technológie obnovy“ navrhuje spôsob obnovy okenných výplní aj s návrhom na repasáciu. Ďalej posudok upozorňuje na špecifiká v podobe dreveného profilovaného rámcovania a kazetovaného obloženia ostenia okien. Toto obloženie je na viacerých miestach poškodené z dôvodu sekundárneho osadenia tepelných vykurovacích telies. Tiež konštatuje, že sa na výrobe pôvodných okien, vzhľadom na ich počet, podieľalo viacero stolárskych dielní a remeselníkov; z toho dôvodu sa vyskytujú drobné odchýlky v rozmeroch či detailoch profilácie.

V časti návrhu postupu a technológie obnovy posudok navrhuje: „*Primárne prvky – okenné výplne – z hľadiska kvality a stavu prvkov, zefektívnenia prevádzkových potrieb (zlepšenie tepelnoizolačných vlastností), množstva konštrukcií, navrhujem vymeniť na fasáde za nové drevené konštrukcie, pričom by sa malo jednať o dôslednú a presnú rekonštrukčnú kópiu, nie náznakovú (ako to je v niektorých prípadoch už zrealizovaných okien).*“

Dotknutý orgán súhlasí s predloženou prípravnou dokumentáciou a na základe jej zistení definoval rozsah a spôsob obnovy okenných výplní južného a východného krídla budovy Divízie, ktorá je v správe Východoslovenského múzea v Košiciach, a ktorá bude pozostávať z kombinácie prístupov: výmeny určenej časti okenných výplní a zachovania a konzervačnej metódy: umelecko-remeselnej obnovy určenej časti výplní, definovaných v tomto záväznom stanovisku podľa značenia typov a čísiel konkrétnych výplní, prevzatých z predloženej prípravnej dokumentácie obnovy. Oba tieto prístupy majú byť vykonané na vysokej umelecko-remeselnej úrovni, preto dotknutý orgán žiada, aby sa zhotoviteľia preukázali príslušnými referenciami a vzorkami, ktoré budú odsúhlasené dotknutým orgánom. Pretože cieľom obnovy je sfunkčnenie a komfort budovy, ako aj zachovanie historických kvalít objektu, ktorého sú súčasťou, presne určil rozsah okenných výplní, určených na repasáciu v bode 14, uvedenom vo výroku tohto záväzného stanoviska.

Pre zhotovenie nových okenných výplní dotknutý orgán určil taký spôsob obnovy, ktorý korešponduje s návrhom v prípravnej dokumentácii, a teda výplne budú zhotovené ako dvojité, s okennou výplňou s dvojsklom na vnútorných krídlach na interiérovej strane, alebo zhotovené ako dvojité s jednoduchými sklami na oboch krídlach – vonkajších aj vnútorných. Ďalším variantom obnovy je zachovanie rámov a výmena krídiel výplní, ako to určil v prípade niektorých výplní.

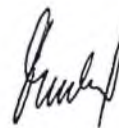
Repasované výplne budú sústredené najmä v nárožnej (bastiónovej) časti budovy, a tiež na schodisku. Dotknutý orgán umožňuje vlastníkovi, resp. správcovi etapizáciu na obnove výplní v jednotlivých na seba nadväzujúcich krokoch. V súvislosti s tým upozorňuje aj na nutnosť preverenia a obnovy oplechovaní parapetov, najmä na dvorovej strane fasád, kde ešte nebola vykonaná obnova fasád.

Dotknutý orgán požaduje konanie pravidelných kontrolných dní na obnove, a požaduje tiež, aby vlastník prerokoval a predložil na posúdenie každú zmenu tejto prípravnej dokumentácie, ako aj akékoľvek zmeny nad rámec tohto záväzného stanoviska.

Dotknutý orgán požaduje, aby vlastník písomne alebo emailom dotknutému orgánu oznámil začiatok prác i predpokladaný termín ich ukončenia, a to minimálne 8 pracovných dní vopred.

Toto záväzné stanovisko **oprávňuje** vlastníka k podaniu na príslušný stavebný úrad a v zmysle § 32 odseku 12 pamiatkového zákona je podkladom pre konanie stavebného úradu vo veci obnovy uličných fasád kultúrnej pamiatky v navrhovanom rozsahu.

Krajský pamiatkový úrad Košice
Hlavná 2, 2
040 01 Košice
-1

Ing. Kristína Markušová
riadiateľka
Krajský pamiatkový úrad Košice

Zasiela sa

1. Východoslovenské múzeum v Košiciach, Námestie Maratónu mieru 2, 040 01 Košice
2. Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

Na vedomie

1. Mesto Košice – stavebný úrad, pracovisko Košice – Staré Mesto, Hviezdoslavova 7, 040 01 Košice
2. Krajský pamiatkový úrad Košice, na založenie do spisu